

KÜLÜGY-HADÜGY

Budapest, 1914. november 17. SZEMLE I. évfolyam, 47. szám

A szerkesztésért felelős: Dr. Simon Elemér orsz. képviselő. Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII., Népszínház-u. 16

Előfizetési ára: fél évre 8 K., egész évre 15 K. Egyes szám 30 fill. Megjelenik minden kedden. Telefon: József 51-15

Valjevóig — Valjevón túl.

Balkán haderőnk előnyomulása.

Lángoszlop

tör az égnek és a brit tengerek réme: a karcsu, fehér testű Emden zátonyra siklik rettenthetetlen parancsnoka akaratából. A dicső elmulásnak lobogó lángnyelvét körülzuga hullámos tarajával az Oceán és a tűz és víz csatájában a mérhetetlen mélység lesz az ur, mely magához ragadja ölelő karokkal legkedvesebb gyermekét, ki már oly rég megérett a hősi halálra és a legendás halhatatlanságra.

Egymaga több és bátrabb, mint a britek minden hajóóriása. Egymaga harsogja — távol minden német földtől — merész teuton vakmerőséggel és páratlan germán hadiszerencsével az eljövendő német tengeri világhuralomnak büszke hainalpiriát és a britek lehányatló hatalmának komor lebukását az Oceánok pereméről.

Hol német hőstett reménysége reszket a vizek felett: az Emden rögtön ott van: de hol a tehetetlen boszu és fogcsikorgató düh a robbanásig feszíti veszett iramra a nehéz testű brit hajóóriás kazánját: ott az Emden soha sincsen.

Hatvannál több ellenséges hajót süllyeszt le ember-terhével a hősökre szomjas tengerbe; de aztán hatvannál több ellenséges hajó rohan a nyomába, hogy elmerítse a hősök hőjét ölelni vágyó Oceánba. És a hogyan az egy egyenkint hatvanat küld a mérhetetlen mélységek fenekére; végül együtt a hatvan is az egy elmulásának lángoszlopát meggyujthatja.

De ez a vizek végtelen árján túl kigyult lángoszlop nemcsak a mi hevesebben dobogó szívünket hevíti és nemcsak a mi szemünk könnyeszivárványát csillogtatja; de meghatott elfogódottságot vált ki a kérlelhetetlen és boszura szomjas ellenségek táborában is, mert hiszen a valódi hőstettnek hadierényektől izzó lángoszlopa előtt ellenfél és jóbarát egyformán fejet és térdet hajt.

Az Emden-hősokeket, kik a tűznek és víznek véres-horzalmas viadalából élve megmenekülnek: hősokeként ünneplik még odaát is. A hősök kardját még a hadifoglyok jobbából se csavarják ki. Ezek a kardok tovább villognak lángoszlopok visszfényében és amikor a világháboru rettenetes máglyája végső lobban: még mindig és időtlen-időig az Emden hőstetteit beragyogja a halhatatlanságnak legendás fényességű lángoszlopa . . .

Világháboru.

(Az előzményeket tartalmazó 19., 30., 32., 37., 39., 43., 44., 45. és 46. számokat 1 kor. 80 fillér postaköltség ellenében megküldi a kiadóhivatal.)

A hadi események naplója.

November 4.

A San alsó folyásánál, továbbá Stryj völgyében seregeink megverik az oroszokat, miközben 1500 orosz, egy gépfegyver osztaggal együtt, foglyul ejtenek.

A Visztulánál vívott ütközetben egyedül egy kaukázusi hadosztályból 200 tiszt — köztük két vezérőrnagy és három ezredes — esett el.

Nieuportnál az egyesült belga-francia-angol hadsereg kirohanását a németek visszaverik.

Ypresnél és Berry-Au-Bac-nál, valamint az Argonneokban és Vogézekben a német támadás óráról-óra előrehalad.

Yarmouthnál — Anglia keleti partján — nagy tengeri ütközet van.

A németek elsüllyesztik a „D 5” angol tengeralatti hajót, két gőzbárkát és sulyos sérüléseket ejtenek az 1080 tonnás „Halycon” cirkálón.

Az 1904. évben épült „Yorck” nevű német cirkáló sűrű ködben aknára fut és elsüllyed.

Török lovasság visszaveri az orosz kózákok támadását Arménia határánál.

Japán Csingtau közeli elestét jelenti.

A görög kormány megcáfolja, hogy angol hadihajók az Aegei tengeren tévedésből egy görög torpedóhajót elsüllyesztettek.

November 5.

A németek Yprestől délnyugatra és északnyugatra egyre tért hódítanak.

La Bassée és az Argonne-i erdőkben megverik a franciákat.

A kaukázusi török—orsz határon az ellenséges csapatok állandó érintkezésben vannak egymással.

Smyrna kikötőjében az ellenséges francia és angol hajókat a török kormány lefoglalja.

Anglia hivatalosan közlésezi, hogy Törökországgal háborúban áll.

Cyprus szigetét Anglia annektálja.

A németek Csingtauból kirohanást kísérelnek meg.

November 6.

A déli hadszíntéren csapataink, folytonos sikerek között, állandóan előrenyomulnak és számos foglyot és fegyvert ejtenek birtokukba.

Meghódítják a Misari magaslatokat és kiverik a szerbeket Krupanj melletti megerősített hadállásaikból.

Egy repülőgépink Cetinjere bombákat vet.

Észak-Lengyelországban három hadosztályból álló orosz lovasság támadása Kolon mellett visszaveretik.

Noyontól nyugatra, valamint Vailly és Chavon ellen intézett francia támadások, dacára a nagy emberáldozatoknak, kudarccal végződnek.

A chilei partoknál a német és angol hajóraj összeütközik. A hatalmas tengeri ütközetben ismét a német tüzelés felsőbbesége tűnik ki.

„Monmouth” angol cirkáló elsüllyed, „Good Hope” sulyosan megsérül, állítólag szintén elsüllyedt. „Glasgow” sulyos sérüléssel egy chilei kikötőbe fut, hol internálják.

A német hajók az ütközetből sértetlenül kerülnek ki.

A kis német páncélos „Leipzig” a chilei partoknál elsüllyeszt egy nagy angol kereskedelmi gőzöst.

Az angolok a Hebridák és Skócia közötti átjárót aknákkal elzárják. Ezzel újból sulyosan sértik a semleges hajózást.

A francia köztársaság hivatalosan csatlakozik szövetséges társainak Törökország elleni háborújához.

Törökország a Sarosi öblöt — Chalkidike félsziget nyugati partján — aknákkal elzárja.

Az angolok azon kísérlete, hogy Akabánál seregeket szállítsanak a partra, újból kudarcot vall.

Mesopotamiában, az Eufrat és Tigris találkozásánál török és angol motorcsónakok között harc fejlődik.

A törökök egy angol csónakot elsüllyesztnek és az Abadan mellett angol petroleum-raktárakat felgyujtják.

A Fekete tengeri orosz hajóraj egy része Zungulduk és Kozlu városokat bombázza, de csak az ottani francia városrészek okozó csákokat.

November 7.

Az északnyugati harctéren a németek Vienne le Chateau mellett egy fontos magaslatot foglalnak el.

Csingtau hősi védelem után elesik.

Az ostromló sereg hivatalos kimutatása szerint sulyos veszteségeket szenvedett.

Japán kinyilatkoztatja, hogy Csingtaut háboru tartama alatt önmege fogja igazgatni és csak a háboru befejeztével fog Kinával e terület tulajdona felől tárgyalásoka folytatni.

Egy török sereg átlépi Egyiptom határát Akaba mellett lévő angol csapatokat megsemmisítik.

A török hajóraj bombázza Potit, a kaukázusi partvidék legfontosabb kikötőjét.

Az oroszok erősítéseket küldenek Perzsiába.

November 8.

Losnica — Krupanj — Ljubovija vonalán döntőleg megverjük az 1. és 3. szerb hadsereget.

A szerbek menekülésszerűen hátrálnak Valjevo felé.

Csapataink követik őket. Folyton több és több foglyot és nagy hadizsákmányt ejtenek. Kelet-Poroszországban az oroszokat visszaverik, 4000 közülök német fogságba jut.

A belga partoknál a szárazföldi csapatok segítségére jövő angol hajókat a németek elkergetik.

Nieuportnál az ellenség megismételt ejteli támadásai visszaveretnek.

Ypresnél a németek, bár igen lassan, biztosan előrehaladnak.

A Kaukázusban kétnapi harc után a törökök megverik az oroszokat s hadállásaikat elfoglalják.

November 9.

Az oroszok Nyugat-Galiciából állított csapatokat vonnak el Bessarábiába egy esélyes török támadás megállítására.

Orosz-Lengyelországban Koninnál német lovasság szétver egy orosz zászlóalját.

Német repülőgépek bombázzák Varsót. A bombák 27 embert megölnek s egyébként is nagy károkat okoznak.

Sabác—Ljesnica vonalán egyes megerősített állásokból a szerbeket kiverjük.

Losnica—Krupanj—Ljubovija irányában az ellenség hátvédjeit részben megsemmisítjük, részben elfogjuk.

Ypresnél a németek folyton előrenyomulnak. Ettől délre az angol ellentámadás visszaveretik.

Mindenütt sok a német fogságba esett francia, angol és szinesbőrű katonája.

A francia hadseregben a tisztihányt tengerésztsztekkel igyekeznek pótolni.

A belga hadsereg maradványát a párisi védőseregbe osztották be.

Az angol és japán csapatok bevonultak Csingtauba.

A japán hajóraj állítólag a chilei vizeken tartózkodó német hajóraj üldözésére indult.

A német „Karlsruhe” cirkáló elsüllyeszt egy hollandi hajót, mely gabonát szállított Kanadából Irországra.

A törökök Sebastopol kikötőjének kijáratában aknákat helyeztek el s ezzel a Fekete tengeri orosz hajóraj egy része egy időre el van zárva a tengertől.

A bur felkelés egyre nagyobb mérveket ölt.

November 10.

Galiciában csapataink új elhelyezkedése befejezéshez közeledik.

Przemysl megint körül van véve.

A Stryj völgyében az oroszok súlyos veszteséget szenvednek.

Sabác—Cerplanina között győzelmesen vonulunk előre.

Stepanovic szerb tábornok hadserege folytonosan visszavonulóban van.

Sturm és Bojovic tábornokok seregét üldözzük.

Zavlakától keletre fekvő magaslatok birtokunkba kerülnek.

Foglyul ejtettünk 4300 szerbet, zsákmányoltunk 16 gépfegyvert, 28 ágyút, 1 zászlót, számos kocsit nagyszámu eleséggel és lőszerrel.

A németek ostrommal beveszik Dixmient, 500 fogolyt és hat gépfegyvert zsákmányolnak.

Yprestől északra Langemarck mellett ellenséges hadállásokat bevesznek. 2000 francia fogoly és hat gépfegyvert zsákmányolnak.

Yprestől délre 1000 francia fogoly és hat gépfegyvert bizonyítja győzelmüket.

Armantiérestől északra, az uralkodó magaslatok a német sereg birtokába jutnak.

Az Argonuei erdőkben és Verduntól délre a franciák ellentámadását visszaverik.

Az ellenség súlyos veszteségeket szenved. Lillétől délre a német támadás új sikereket mutat fel.

2000 mohamedán vallású fogságba került hadifoglyot a németek Konstantinápolyba küldenek, hogy a török hadseregben az izlam ellenségei ellen küzdjenek.

A Kaukázusban a török offenzíva nagy sikereket arat.

Az oroszok hadállásuk második vonalára vonulnak vissza. Veszteségeik súlyosak, sokan a fronton elhaltak.

Délafrikában Devett tábornok megveri az angol csapatokat.

November 11.

A kis német „Emden” cirkálót, amely a háboru megkezdése óta oly sok hőstettet vitt végbe és az angol hajózásnak annyi kárt okozott, az ausztráliai „Sidney” cirkáló az indiai Óceánon elsüllyesztette.

Franciaországban az ellenséges betörés által fenyegetett országrészekben a népfelkelés összes korosztályait behívják.

Marseilleben állítólag 45,000 indiai katonára szállott partra.

A török hadsereg megtámadja a Kaukázusban az oroszok második hadállását. Az ottani katonai kormányzó Pétervárról segítséget kér.

Egy francia cirkáló és egy torpedóromboló Phokiát és Smyrnát bombázza. Anélkül, hogy kárt okoznának, a parti erődök ágyúit elűzik őket.

Egy japán torpedóhajó Csingtauban, aknakihasználás közben felrobban és elsüllyed.

A diplomácia és a háboruval összefüggő események naplója.

November 4.

Megegyezés Oroszországgal: kölcsönösen visszatérhetnek hazájukba a másik állam polgárai. Kivétel: tiszték, 17 és 45 év közötti férfiak és a gyanúsítottak.

Uj-Szerbiában a szerbek 50 éves férfiakat is besoroznak, de 300 dinár lefizetése ellenében hazaengedik őket.

French angol hadseregparancsnokot súlyos autóbaleset éri.

Az angol lapok szomoruan kénytelenek konstatálni az egyesült seregek eddigi működésének eredménytelenségét, dacára a szenvedett nagy veszteségeknek.

A párisi török nagykövet elhagyja Franciaországot.

Japánban három új, egyenként 30,000 tonnás dreadnoughtot bocsájtanak vízre.

November 5.

A bagdadi orosz és angol konzulátusokon megtartott házkutatáskor igen értékes hadi iratokat letek.

Pearson angol tábornok azt jósolja, hogy karácsonyra a burok végleg lerázzák magukról az angol hatalmat.

Svájc részére gabonát szállító „Sylvia” nevű olasz gőzöst francia hajók elkobozzák.

Ugy az Egyesült-Államokban, mint Svédországban erőlyes közbelépést sürgetnek Angliának a semleges hajózást akadályozó intézkedései ellen.

Az új olasz kormány Sondria eddigi miniszterelnök elnöklete alatt megalakult. A külügyminiszteri tárcaát Sonnino, a hármasszövetség kipróbált barátja vette át.

November 6.

A magyar kormány elhatározza, hogy a hadiszükséglet fedezésére 6 százalékos nemzeti hadikölcsönt bocsájt aláírásra.

Németországban az ott élő 17 és 55 év közötti angol állampolgárokat fogolytáborba internálják.

Teljesen jogosult retorzió, mert Anglia már azelőtt hasonlóképpen intézkedett német állampolgárokkal szemben.

Angliában egyesek az eddig gyűlölt általános védkötelezettség behozatalát sürgetik.

London félelme a Zeppelinektől egyre növekszik. Az utcák esteli világítására vonatkozó szabályokat megszigorítják és érvényüket további két hónapra meghosszabbítják.

Bulgáriában hat évfolyam tartalékát három egymás után következő turnusra behívják fegyvergyakorlatra.

A perzsa határon az orosz határőrökkel a csetepaték egyre tartanak.

A perzsa kormány semlegességi nyilatkozatot tesz.

November 7.

Királyunk és a török szultán barátságos táviratokat váltanak egymással.

Bulgária 33 milliós hadi kölcsönt vesz fel.

November 8.

Oroszország hadiadót vet ki.

Az angol sorozás eredménye egyre rosszabbodik.

A görög kormány megcáfolja az általános mozgósítás elrendelésének hírét.

A japán sajtó komolyan tárgyalja egy amerikai konfliktus kitörésének lehetőségét. Már eleve felszólítja Angliát, hogy a japán nemzetet támogassa.

November 9.

Frigyes főherceg hadseregparancsnok barátságos táviratokat vált Enver pasa török hadügyminiszterrel és Dsemal pasa tengerészeti miniszterrel.

Szerbia Bulgáriától fegyveres segítséget kér a monarchia ellen, melyet trák földterület átengedésével fizetne meg.

Az angolok leszállítják a sorozásnál a testmagasság eddigi mértékét, mert igen silány volt az utolsó hetek sorozási eredménye.

Az örmény patriarcha az örményeket az ottomán birodalom védelmére szólítja fegyverbe.

Az orosz kormány állítólag tiltakozott Pekingben a Mandzsuria határán történt nagy csapatösszevonások ellen.

Az Egyesült-Államok tiltakozást jelentettek be Londonban a semleges államoknak szánt rez- és olaj-szállítványok lefoglalása ellen.

November 10.

A kibocsájtandó magyar hadikölcsönre a jegyzés az egész országban nagy arányokban megindult. Az ország minden polgára minden különbség nélkül lelkesedéssel karolja fel a kölcsön ügyét.

Miklós cár Cholmba érkezett.

Az angol sorozás sikerének érdekében katonazenekarokkal járatták végig az utcákat.

Angliában jelenleg 200,000 belga menekült van.

Az angolok az egyiptomi hercegeket kiutasítják Egyiptomból.

November 11.

Francia hadihajók minduntalan akadályozzák az olasz hajózást. Ez ellen az olasz sajtó erőlyesen tiltakozik.

Az angol trónbeszéd a győzelem titkos reményét hangsúlyozza.

A szultán-kalifának a mohamedánokhoz intézett felhívása nagy eredménnyel járt.

Az arabok máris a padisah mellé álltak és erős izlam áramlatok észlelhetők Kínában és Indiában.

(Folytatjuk.)

KÜLFÖLD.

Lasciate ogni speranza . . .

Még áll a harc minden vonalon és jó szerencse nekünk és ellenségeinknek, ha csak a téli hónapok dermedt fagy választ el bennünket a békekilátások első tavaszi fuvalmától! De ha azontul is még nagyon messze van, akkor is csak valahára „lesz még ünnep a világon!”

Hogy kinek ünnep és vigasság, kinek gyász és siralom: azt nemcsak a győztes Brennus kardja méri, hanem abba beleszól, — ha csak félve és köhintve is — a levert országok diploma ravaszága.

Hebehurgya jóslásokba bocsátkozni kinek volna kedve és mégis: publicisztikai kötelesség leszögezni mindazt, amit a megváltó békétől követelünk.

Ez a háború nem Sarajevó királygyilkos utcáin kezdődött; messze, távol a múltban, még a szerencsétlen Obrenovics Sándor megöletésén túl vetetett el vészes csirája. És a két Balkán-háború magasra csapott lángja már csak ennek a világháborúnak dübörgő preludiuma és tartson bár e földrengés két évig, de most ez egyszer, ha utolsó lobban: az elhamvadt pernyében ne maradjon hátra semmiféle új rettenetek üszke.

Sok egyéb mellett e háborúban örökre el kell hamvadnia a francia revánzs politikának is.

Nem jámbor sóhaj ez, hanem az igaz emberi kulturának keserves jalkiáltása, a mi egyformán kitör minden magyar, osztrák, német és — francia szívéből. A haladás útját csak a testvériség szent szeretete építheti és évszázadok művészi templomát és a szépségnek kultuszát egyetlen ágyulövessel nem szabad rombadönteni.

De ne feledjük: még a híres német nyegenkettes mozsarakat is — a franciák töltötték meg. Németország és mellette jobban szobban hűségesen kintartó Magyarország és Ausztria a békét és csakis a békét óhajította. Se Németországnak, se a monarchiának Európában nincsenek hódító céljai. Az euópa. statusquó mellett hűen és becsületesen kintartottak volna az időknek végeig. És ha Németország hatalmasan fellendült ipara újabb és újabb piacokat is követelt, a békés-hódítás fegyvereivel messze Kis-Ázsiában és Afrikában keresett és talált még mindig irdatlan területeket.

Franciaországgal Németország 1871. óta mindig becsületes és őszinte békére törekszik. A császár minden alkalmat kihasznál, csak hogy a franciák hazafias fájdalmát enyhítse és a revánzs kínzó dühét kiengeztelje. Mindhiába! A szerencsétlen francia nemzet nem akarja elhinni, hogy már a hetvenes években az erősebb Németország veri meg. Akarja az új erőmértékezést és — most már látjuk — fel is készült rá. A próbatétel ime itt van. A végeredmény nem lehet kétséges, még akkor sem, ha a német nagyvezérkar nem akarja leigázni a franciák szívét és szerelmét: Páris.

Ezt a második háborút Franciaország már az első nap elvesztette. A német anya győzte le a — francia nőt. Nem az anyát, mert ahol az egyke már nemzeti veszedelem, ott az anyaság nem glóriás dicsőség

hanem csak olyan felesleges és kolletmentlen állapot, mely nem is annyira érdekes, mint terhes. Pedig hiába a leggazdagabb nemzete a világnak a francia. Montecuccoli recipéje arany igazság bár náluk is, de azért a francia lövészárkokban még sem a francia kis polgárok tökéi, hanem csak anyaszülte emberek tarthatják vissza a rettenetes német rohamot. A zuáv és egyéb színes segítség pedig annyit ér, mint a zsoldért harcoló angol sáskahad. A híres és méltán tiszteletreméltó francia elán ez egyszer még megmentheti Franciaországot, sőt talán Páris is, de örökre eltemeti a revánzs botorságát. A hatalmas, erős, gazdag és morális Németországot soha le nem verheti a hanyatló és dekadens testü Franciaország. A glóir meghalt akkor, mikor Napoleon Szent Ilonán lehunyta szemét. A gall dicsőség egészben és osztatlanul a múlté. Németország és Franciaország mai történelme reprize a klasszikus görög és római történelemnek. Róma uralkodik a világon, Görögország volt és nincs már többé; de a hellén szellem ott repdes a római légiók feje fölött, hogy mindenütt diadalmasan megküzdjön a barbársággal. S szerencsétlensége Franciaországnak, hogy a német nem-barbár s a francia szellemé gracia uralmára e rettenetes világháború után kevésbé lesznek fogékonyak Európa népei. A német még az imponderabilis területeken is hódítani fog. A militarizmus kissé nyers, de becsületes világuralma kezdődik és Franciaország, ha igazán feledni tudja a multat és gyengeségének önismeretében őszintén és örökre el tudja temetni a revánzs bosszuszomját, úgy még megmenekülhet a lassu, de biztos nemzethaláltól. Ha a francia nő, már csak hazaszeretetből is, metresz helyett anyává magasztosul, máris meg van a francia nemzetmentés csodás árkánuma.

De a francia világszellemi uralomnak örökvége, aminthogy a britek félvilághatalma a hanyatlás lejtőjén rohan a mélybe. Mig „Deutschland. Deutschland über Alles!”

A diadalmas német harckialtás ott zeng már a La Manche csatorna partján és az erős, férfias német torkok hangfoszlányától megremegnek a brit szigetvilágot őrző angol csatahajók tengerészei. Belgium, Franciaország édes testvére, már lába előtt fekszik és Calais csipkés partján is leng majd nemsokára a német császári lobogó. És valószínű, hogy a fekete, fehér, piros szín örökre rákerül a keskeny tengerpart korlátjára, nem azért, hogy hódításos paroxizmusban a nagy német nemzet kéjelegjen, hanem hogy itt és egész Belgiumon át erős, hatalmas karokkal ölelje át Franciaországot: összeroppantásra készen, ha tovább is botor és nemzetgyilkos revánzs politikát folytatna; de meleg és testvéri ölelésre felkészülten, hogy megvédje öntestével a nemes és értékes francia nemzetet az álnok és önző angol kétszínűségtől.

Franciaország még mindent megmenthet e háború elsőpró viharából. Megmentheti önmagát és Németország testvéri barátságát, de csak akkor, ha a revánzs politikának sirköjére Dante Poklának szavait vési:

— Lasciate ogni speranza . . .

Földes Artur dr.

Katonai tanácsadó.

Kérdés: Fiam tartalékos honvédhadnagy. A budapesti térparancsnokságtól betegség okából három heti szabadságot kapott Gödöllőre. Az első honvéd gyalogezredhez tartozik. Még mindig beteg. Hová kell fordulnia szabadság meghosszabbításért?

Felelet: Szabadságának meghosszabbítását a budapesti honvéd kerületi parancsnokságtól kell kérnie orvosi bizonyítvány csatolása mellett.

*

Kérdés: Lányom völegénye jelenleg mint tisztiszolga gazdájával Budapesten tartózkodik. Sürgős családi okokból, mielőtt vissz.tér a harctérre, nősülni szeretne. Kérdésem az, hogy mivel tényleges katonna, mi az eljárás?

Felelet: Az illetékes pótzászlóalj parancsnokságtól kérelmeznie kell a nősülési engedély kiadását. A kérvényhez csatolandó a menyasszony és völegény születési bizonyítványa, a menyasszony erkölcsi bizonyítványa, mindkét fél szüleinek beleegyező nyilatkozata, a menyasszony szülei részéről kötelezvény, hogy a katonai szolgálattal, illetve a háború tartamára őt eltartják. Ez utóbbi bizonyítvány az illetékes községi előjáróság által a vagyoni képesség tekintetében záradékolandó.

*

Kérdés: Völegényem egy felsőmagyarországi faluban ragályos betegség következtében a pályaúdváron meghalt s ugyanott el is lett temetve. Tartalékos honvédhuszár hadnagy volt. Örökösödési ügyben a halotti bizonyítványra volna szükségem. Kihez forduljak?

Felelet: A halotti bizonyítványt az illetékes főszolgabírói hivatal állítja ki és az ottani területi illetékes honvéd kiegészítő parancsnokságnak küldi meg. Ez utóbbi kiegészítő parancsnokság, tekintettel arra, hogy völegénye budapesti illetékességű, az itteni budapesti honvéd kiegészítő parancsnoksághoz teszi át. A halotti bizonyítvány tehát itt kérelmezendő. Amint telefonon értesültünk, az már ide meg is érkezett, tessék oda személyesen kifáradni.

*

Kérdés: Végig szolgáltam önkéntességi évemet, ennek befejeztével tartalékos hadapród jelölt őrmesterré neveztek ki. A második fegyvergyakorlatomkor felülvizsgálat utján, mint szükmellűt elbocsájtottak. Most újra sor alá kerülök. Kérdésem az, ha alkalmasnak találják, mi történik velem?

Felelet: Ha a mostani népfelkelési bemutató szemlén (újra sorozás) alkalmasnak osztályozták, a sorozó-bizottság előtt azonnal mutassa elő okmányait. Ismét vissza fogja nyerni előbbeni rendfokozatát és természetesen ugyanahhoz a fegyvernemhez fogják beosztani, ahol eredeti kiképzését nyerte.

A milliárdokat nem a kevés milliomos, hanem a sok millió dolgos ember képes csak összehozni. Ezért mindenki vegyen részt a nemzeti hadi kölcsönben.

A török seregek utjai.

Utóbbi időben Törökország háborúi nem voltak szerencsések. Ugy a tripoliszi háboruban, mint a balkáni szövetség támadásakor az ellenségeskedések első napján felíg már elvesztette a háborút. Elvesztette, mert nem készült rá, mert nem látta előre.

A mostani háboru a szerencse jegyében indul rá nézve, mert hónapokon át készülődhetett rá. A két iszonyu erővesztés után lettek legyen a legbékésebb szándékai, a két európai hatalomcsoport nagy leszámolásának már kezdő pillanatában tisztában volt az egész ozmán nemzet azzal, hogy most csöndes szemlélő nem maradhat.

Csak várt. Időt kellett nyernie, hogy elkészülhessen. Időre legfőként az ázsiai mozgósítás lassúsága miatt volt szüksége. A mozgósítást pedig az ázsiai utak teszik lassúvá.

Ázsiai Törökország vasuthálózata nagyon rövid, nagyon ujkeletű és egyáltalában nem elegendő háborus célokra.

Rövid kis cikkben nem lehet célunk a Török birodalom utjairól kimerítő leírasi nyújtani, egyszerűen csak megjelöljük azokat a vonalakat, melyeken a mozgósítás folyott, továbbá azokat a célokat, melyeknek elérésére a török seregek törekszének.

Elégé ismeretes, hogy amióta az Ottoman Smyrne and Aidin Railway Company 1856-ban török Ázsia földjén az első vasútépítés engedélyét megszerezte, azóta a kisebb koncessziók Szkutaritól Aidinig az Égei tenger partjára szóltak, az anatóliai vasutak pedig csak Kis-Ázsia nyugati felében és déli részén húzódnak Halebig, hogy innen a Deutsche Bank tovább építse a vonalat Bagdad felé.)*

Halebtől a francia társaság már régebben

megépítette egész Szírián át a vasutat Akaba El Hidzsaszijeiig, ahonnan Hedzsaszon át egész Mekkáig szintén vasuton juthatni.

Az ázsiai török birodalomban tehát a behálózott nyugati Kis-Ázsián kívül egyetlen hosszú vonal van teljesen kiépítve, az, amely Szkutaritól, illetve Szmírnától Haleben át Mekkába visz.

Ezt a vasutvonalat körülbelül egy hónap óta jól fel is használták csapatszállításra az angolok ellen. Déli Anatólia, Szíria és Arábia katonaságát vitték a Sinai félsziget irányába. De mindjárt meg kell jegyeznünk, hogy ez a vasutvonal nem volt elegendő egy olyan hadsereg szállítására, aminő legújabb hírek szerint november 7-én átlépte Egyiptom határát.

A vasutvonal mellett két nevezetes és jól használható karavánut van a birodalomnak ezen a részén, amelyeket föl kellett a törököknek használniok. Egyik Arábia partjain vezet El Akabáig az egyiptomi határig, a másik Jeruzsálemtől El Aludzsébe visz, amely falu szintén Egyiptom határán van. Ez utóbbin rendes sorkatonaság vonult fel, az arab zarándokuton pedig a legjobb portyázók, a beduin törzsek érkeztek mintegy tíz nappal ezelőtt Akabába. November 5-én és 6-án angolok akartak partraszállni e határfaluban, de — a török hivatalos jelentés szerint — a törzsek visszaverték őket.

A Sinai félsziget közepén a kietlen Et-Tih sivatag terül el. Mindössze három ut visz rajta keresztül. Egyik Jaffából vezet a Földközi-tenger partján Ismailia-hoz, másik El Aludzséből és a harmadik El Akabától vezet Szuezhöz.

Mind a három út nehézségekkel teljes, ivóvízben szűkölködő, számumtól szántott, embercsontokkal fehérlő, de a török seregnek ide küldött részei mind ismerik a sivatagot, az előőrsök, a beduinok, a pusztai fiaik és a török sereg most, úgy látszik, alaposan felkészültek. Egyik török lap azt írja: „Nem maradt teve az Eufrátésztől keletre, mert az mind Egyiptomba ment”.

A három irányból menetelő negyedmilliónyi török seregnek Ismailiánál, a szuezi csatorna központján kell találkozni, mert innen visz vasut a Deltába, ez a város Egyiptom kulcsa.

Az északi sereg utviszonyai még kedvezőtlenebbek. Egyetlen vasutvonal nincs a birodalom északkeleti oldalán. Azért itt már július végén megkezdődött a nagy népvándorlás. Északi Anatólia (ész. Kis-Ázsia) a Fekete-tengeren, a tenger partján vezető nagy uton, Mezopotámia pedig az Eufrát és Tigris völgyein küldte fel katonáit Arméniába, az orosz ellen.

Jellemző a török-német egyetértésre, hogy amíg a bagdadi vasut német mérnökeinek egy részét hazahívták, addig a másik részt, mintegy 400 tartalékos tisztet, Erzerumba és Trapezuntba, a török hadak északi gyülekező helyeire irányították.

„El nem tudom képzelni”, mondta egy Budapesten keresztül utazó német mérnök, „miért kellett egyes társaimnak észak felé utazniok”.

Most már mindnyájan tudjuk, hogy mit keresnek ezek a német tiszték a török seregekkel együtt Arméniában.

Az itt harcoló török seregek utja volta-képpen csak az orosz határon tul jelölhető meg világosan. De itt azután olyan a helyszín, hogy akár az egész háboru topográfiáját előre meg lehet határozni.

A Kaukázus hegyei mind északnyugat-délkeleti irányban húzódnak, a benyomuló seregnek éppen keresztbe utját állják és oly kevés a hágó, a keresztvölgy, az átvezető ut, hogy válogatni nem lehet. Azonkívül a természet és az orosz kormányzás oly élesen kijelölte a tartomány stratégiailag fontos pontjait és e pontokat egész a határig vasutal is úgy egybekötötte, hogy e hegyes-völgyes országban más ut nem is képzelhető.

A Kaukázus gerincétől délre eső vidéknek, Transzkaukázianak két fontos életere, közlekedési utja van.

Katonailag nevezetesebb az a hadi ut, amely a Kaukázuson keresztül a tartomány központjába, Tifliszbe és innen a török határra, Karszba és a perzsa határra, Erivánba vezet. De nagyjelentőségű az a gazdasági, kereskedelmi ut is, amely az előbbi vonalra merőleges irányban szeli át Transzkaukaziát és a Káspi-tótól a Fekete-tengerig vezet, összeköti Baku és Batum kikötővárosokat. Ezen az uton szállítják az ázsiai orosz birodalom majd minden termékét Dél-Oroszország kikötőibe. Ennek az utnak a vége Poti és Batum kikötővárosokban ér a Fekete-tengerhez.

A hadi ut pedig Karsz várában és Esivánnál ér el a török és perzsa határokhoz.

Ezekkel a földrajzi adatokkal a török hadvezetés célja teljesen adva van. Poti és Batum a tenger felől elzárandó (november 8-án ez megtörtént); a Trapezunt felől jövő szárazföldi csapatok az orosz határvédősereg leverése után (ami már november 6. és 7-én Khagismannál megtörtént) megszállják Batumot és Potit.

Az Erzerum felől jövő csapatok ostrom alá veszik az erős Karsz várát és megszállják Erivánt. Így kezükben tartván a kereskedelmi ut nyugati és a hadi ut déli kapuit, megkezdhetik kelet, illetőleg észak felé előrenyomulásukat a két nagy ut keresztvezése, a tartomány szíve: Tiflisz felé.

A helyes ut felismerése ezen a terepen végtelen könnyű, de az ut megtevéséhez erő, bátorság, fölkészültség és hadiszerencse kell.

Transzkaukázia az orosz birodalom legértékesebb tartománya, melynek védelmére a legutóbbi időkben majd egymillió orosz katona tanyázott a két tenger között. Most azonban Lembergnél láttunk cserkész lovaságot és vezérkarunk jelentése szerint Varsó és Ivangorod között kaukázusi ezredeket vonultatott föl az orosz hadvezetés.

Mindent egybevetve, nagy a reményeségünk, hogy a török sereg szerencsés és bátor beavatkozása hatalmas segítségére lesz a középeurópai szövetségnek a végső győzelem kivívásában.

Szentirmai Imre dr., egyet. m. tanár.

Ne azt nézd, hogy ki ad többet, hanem — te adj minél többet a hazának.

* A »Bagdad vasút«-ról mult számunkban közzeltünk érdekes cikket Milleker Rez ó dr. egyetemi magintánár tollából.

A „Hadak utja” Szerbiában.

A szerbeknek aligha kell tartaniok a téli háborúnak egyizben már átélt, ismeretes borzalmaitól, ha a mi derék bakáink csak félakkora sietséggel nyomulnak előre, mint ahogy kéthetes offenzívánk megkezdése óta egyre vonulnak, akkor sem telik bele két hónap s az Európát lángbaborító nagyszerb álmokból csak a lelkiismeret lidércnyomása marad meg az álmódzók számára.

Az álom és valóság összeitkőzését átéltük mi is, mikor a boldogult Török-hadosztály „bevonult” a — Szávába. Emlékszünk arra, hogy a zeneszóval jött „hódítók” hamarabb pihenhették ki fáradalmaikat a Száva hullámai között vagy a boldogasszonyi fogolytáborban, mint a rémülten menekülő délvidékiek — Budapesten. Ma már mindez a múlté. Hiszen a szávaparti szlavón községek ma csak néhány csendőrt látnak az egész szerb háboruból; az egyre távolodó ágyudörgés is azt bizonyítja, hogy a háboru színhelyét végérvényesen Szerbiába helyeztük át.

Hogy kíméletlen offenzívánk mennyi sikerrel kecsegtet, azzal mindenki tisztában van; de csak a helyi viszonyok alapos ismerője tudja szerb hadakozásunk nehézségeit méltányolni.

Amint átlépünk Magyarország és Szerbia eddigi természetes határain, a Száván, egészen új világ tűnik elénk. A magyar síkság jódarabon folytatódik Szerbiában is, de a Jeres patakon túl, Sabác táján hirtelen, szinte átmenet nélkül dombosodni kezd a vidék. Az aránylag termékeny területet kopár, kietlen hegyvidék váltja fel, melynek láttára seíthetjük, hogy miért vágyódtak déli szomszédaink a jó bácskai földekre.

Az Osecsinán át Valjevó felé irányuló előnyemulásunk a Lozsница—Krupanj vonalról indult ki, de ugyanekkor a sabáclesnicai vonalról folytatott offenzívánk is nagy lépéssel haladt előre. Az 1914. nov. 12-én bevett Nakucsani 17. Novoszelo pedig 23 kilométerre van Sabáctól. Idáig azonban minden talpalatnyi helyért szurronnyal, véres rohamokkal kellett küzdenünk. Az egész vidék Sabáctól délre és nyugatra járhatatlan fensíknak tetszik, melynek kietlen, visszariasztó jellegét még szembeötlőbbé teszi a falvak hiánya. Várna, Ribari és Pravo községeket békés időben is alig pár száz ember lakta, most pedig nem is annyira hadaink, mint a fenyegető inség elől messze menekült az életben maradt lakosság és bizony hitvány életénél egyebet aligha mentett meg. Nyomoruságos viszonyok közt élnek a Jagodina és Cerplanina hegylakói. A férfiak nagyszámban keresik fel a gyüölött Magyarországot, ahol könnyű munkát és nagy napszámot remélnek fajrokonaitól, akik azonban nem szívesen látják a „külföld” dologkerülő szerbjeit. A magyarországi szerb külsőleg megtartotta faji vonásait, de a dolgos sváb parasztok s a példás szorgalmu magyarság két évszázad akklimatizáló hatásaképen megtanította a munka szeretetére. A gazdag bácskai rácok tisztában vannak szerb „testvéreik” képességeivel s épen ezért szívesebben látják földjeiken a rutén és tót

munkást, mint a jagodinamelléki nyomorgó szerb parasztot. Ezért huzódoznak úgy a mitrovicai szerbek a „tulsó Mitrovica” lakóitól, akik üres kézzel jönnek át a türelmes Száván, hogy adományok és természeti segély nyújtására hívják Szlavón-Mitrovica gazdag polgárait.

De mióta Szerbiával megszakadt a diplomáciai viszonyunk, a két partlakó község is minden érintkezést beszüntetett. A „tulsó parton” történekről Mitrovica lakói csak akkor értesültek, mikor a község legszebb épülete, a Srbski Dom a „testvérek” átküldözött gránátjaitól rombadólt. A magyarparti község lakosai azóta alig érzik a háboru nyomoraszto hatását s egykedvűen nézik, mint ürülnek ki sorjában a tulsó part falvai. Ez a kiűrités csak a lakosság menekülésére vonatkozik; élelmiszert a nyomorgó, világtól elzárt népség aligha vihetett magával. S épen ez a körülmény teszi oly nehézé, egyben bámulatossá katonáink munkáját. Az elmúlt hét végén elfoglaltuk a legnehezebb és legmagasabb szerb hadállásokat is. Osecsinától Valjevóig szerb viszonyokhoz képest tűrhető országot vezet s így Osecsina elfoglalásával az eddigi hegymásztást kényelmesebb menetelés váltja fel. Valjevóig csupán egy szerb községet érintünk, Kamenicát. De dicső hadseregünk már ezen is túl van, hiszen Valjevó is már elesett és evvel befejezést nyert a szerb háboru második fejezete. A harmadik fejezetnek első ágyulövése már a gyors lábakon közeledő végkatasztrófát jelzi, mely maga alá temeti Szerbia önállóságát és független államiságát.

Faludi István.

—————

A röplő nyíl.

Ez az új fegyvernem, melylyel a francia pilóta repülőgépet felszereli. Kezelése lényegében hasonlít a legrégibb kezijjal felszerelt nyilvesszőhöz. Két egymáshoz szorosan kapcsolt részből áll: a) az elől fekvő rész: nehéz és éles csucsban végződik, miáltal külsőleg hegyezett irónhoz hasonlít; b) hátulso rész: csak részben övezi körül a nyilat, könnyebb, harántmetszete keresztalaku és hozzásimul a nyilvesszőhöz.

Dacára annak, hogy ez a körülbelül ceruzaerősségű, finom acélból készült nyilvessző, amely csak 12 cm. hosszú, alig nyom 20 grammot, mégis gyilkos fegyvernem ha azt 1500—2000 méter magasságból leröpítik, mert másodpercenként 200 méter sebességgel halad; ez pedig megfelel a kezdősebesség egyharmadának, amellyel a kilőtt lövedék egy modern fegyver csövét elhagyja.

Ily körülmények közt nem csoda, hogy az ilyen nyíl által keletkezett seb igen súlyos természetű, nehezen gyógyul, sőt sokszor végzetes természetű; ha pedig a fejbe furódik, feltétlen halált okoz, amint ezt tényleg egyes német katonákon észlelték. Könnyű sulya következtében nagy mennyiséget vihet magával a repülő gép és különösen akkor okozhat súlyos veszteséget a csapatoknak, ha sűrű rajvonásban vonulnak fel.

Törökök és oroszok.

Az oroszok a rendelkezésükre álló világsajtóban igyekeznek azt a hirt terjeszteni, hogy Törökország elleni háborujuk nem bir fontossággal és ezért az első pillanattól fogva azt nem veszik komolyan. Ugy igyekeznek feltüntetni a török háborut, mint valami mellék hadműveletet és már a tőlük megszokott fölényvel hirdetik utonutfélen, hogy „lehengetljük a törököket”

Pedig Oroszországnak a török hadüzenet éppen olyan nagy gondot okoz, mint a német-osztrák-magyar hadüzenet. Ezt az állítást az is bizonyítja, hogy Oroszország csak nemrégiben is arra törekedett, hogy Törökországot az entente érdekeinek megnyerje. Franciaországban Izvolszky mindent elkövetett a törökök érdekében. Ez orosz diplomata nélkül a törökök nem kapták volna vissza Adrinápolyt és a legutóbbi 50 milliós francia kölcsönt is Izvolszky közvetítette.

Az orosz sajtó a háboru kitöréséig a legmelegebb hangon emlékezett meg mindenkor a törökökről és úgy tüntette fel a helyzetet, mintha Törökország és Oroszország között semmi nézeteltérés nem lenne. Az orosz közvélemény sőt a diplomácia is a legutóbbi napokig bizonyosan számított a török barátságra és azt, hogy Oroszország ellen Törökország semmiesetre sem indít háborut.

Az orosz flotta, amelylyel a török flotta megütközött, nem Konstantinápoly ellen vonult fel, hanem célja Várna volt. Flotta-tüntetést terveztek Bulgária ellen. Bulgáriát akarták megnyerni, illetve kényszeríteni az orosz érdekek szolgálatába és arra, hogy az orosz katonákat és municiót Szerbia számára Bulgárián keresztül engedje. A törökök ellenben abban a hiszemben, hogy ez a flotta-akció ellenük irányul, — keresték az alkalmat az összeitkőzésre. Az oroszok nem is sejtették, hogy a törökök magukra vonatkoztatják a hajóhad bolgár-ellenes tüntetését. Az oroszok semlegességi védelemnek tekintették a törökök amaz intézkedését, hogy a háboru kitörésekor az orosz-török határt Örményországban megerősítették és nem tulajdonítottak fontosságot a határokon történt török csapatösszevonásoknak.

A két nemzet évszázadok óta egymásnak halálos ellensége és csak alkalomra vártak, hogy egymással leszámoljanak. Ez az alkalom most Oroszországnak igen kedvezőtlen pillanatban érkezett.

Századok óta Oroszország a „kereszténység védelmezője”. E jelszónak örve alatt támadja a mohamedán vallású népeket. A harcoknak eredménye, hogy az oroszok a törököktől és perzsáktól részletekben elvették a kaukázusi hegyeket, a Kaspit és Fekete-tenger partjait, Georgiát és Örményország nagyrészét.

Oroszország mindenkori ténykedése arra irányult, hogy a kereszténységet a mohamedánok ellen lázítsa. Akik ismerik a legutolsó török-orosz háboru történetét, tudják, hogy a törökök aratták a győzelmet az oroszok felett. Hogy a háboru végeredménye mégis az oroszok javára billent, annak ép az volt az oka, hogy az egész európai koncert beugrott „Oroszország álszentes-

kedő „keresztény“ jelszavainak.

Oroszország mostani háborúja bizonyítja, hogy mindig hazug jelszavakkal álltatta a nagyhatalmakat. Most láthatjuk, hogy Oroszország minden politikai mesterkedése arra irányul, hogy egész Örményországot, a Fekete-tengert és a Dardanel-lákat birtokába vehesse; hogy végül büszkén hirdethesse a kereszténység új megváltását a török járom alól.

A török nemzet óriási lelkesedéssel iogadta a hadüzenetet, mindenki régen érezte és tudta, hogy ennek a háborúnak előbbutóbb ki kellett törnie. Törökországnak a legjobb és legkedvezőbb alkalom a mai. Tudják, hogy az egész mohamedán világ talpra fog állani és ez a háboru teljes török győzelmet biztosít, mert a békekötéssel ez egyszer Oroszország nem vezetheti félre a nagyhatalmakat. A győzelem kilátásai pedig nagyon erősek.

A török flotta a Fekete-tengeren feltétlenül erősebb az orosz flottánál. Ezt kétségbe vonni nem lehet. Ha a törököknek sikerül birtokukba venni P o t i és B a t h u m feketetengeri kikötőket, akkor a Fekete-tengeren a kaukázusi és európai Oroszország között a közlekedést elzárhatják, a melynek az lesz az eredménye, hogy Oroszország nem tud sem katonákat sem lőszert a Kaukázusba szállítani. Ellenben a törökök hadseregüket Odesszában partra szállíthatják. Ha — ami valószínű — a perzsák, afgánok és más mohamedánok a Kaukázus körül csatlakoznak a törökökhöz, ez esetben erős csapatokkal elfoglalhatják B a k u t a „millió város“, D e r b e n t, a Kaspi-tengeri kikötőket. E hadműveletek eredménye aztán az lesz, hogy a vasúti vonal, amely Közép-Oroszországból B a k u i g és T i f l i s z i g húzódik, szintén a törökök birtokába kerül, így aztán az oroszok vasúton való felvonulása a Kaukázusba lehetetlen.

Az oroszoknak volna még egy szárazföldi útjuk is Tiflisz felé: az ugynevezett „Georgiai hadiút“. Ezt az utvonalat azonban, az esetben, ha a törökök már Tifliszben vannak, könnyen elzárhatják, mert a kaukázusi hegycsoport még a Kárpátoknál is nehezebb terep. Ilyen módon a törökök az egész Transz-Kaukáziát a kaukázusi hegycsoportig megszállhatják.

A törökök itt erős segítségre számíthatnak, mert Kaukázia lakossága 12 millió, melynek fele mohamedán és pedig t a t á r o k, p e r z s á k, k u r d o k és c s e r k e s z e k, a másik fele örményekből és georgiaikból áll. Az utóbbiak keresztények, de oroszellenesek, mert Oroszország el akarja őket oroszosítani.

Ha a törököknek sikerül az itt vázolt hadműveletet megvalósítani és az egész Kaukáziát birtokukba venni, akkor az oroszok egész Kisázsiaiból kiszorulnak és 200 esztendő hódításuk egy csapásra megsemmisül.

A török győzelem már azért is nagyon valószínű, mert vezérkari főnökük Enver pasa zseniális hadvezér és maga a vezérkar német tiszttekből áll.

Tchelingarian Jakob.

A tökéletesített géppuska.

Egy magyar tiszt találmánya.

A világháboru temérdek értékes tapasztalattal gyarapította a hadsereget s ezeknek a nem egyszer drágán szerzett tapasztalatoknak egy részét szerencsére még a háboruban érvényesítenünk lehet és kell is. Mindenekelőtt legkívánatosabbnak látszott a géppuska harcképességének a fokozása. A géppuska kiválóan bevált, csupán egy hátránya volt: a helyváltoztatás, a mozgás nehézsége. Ami a tüzelés gyorsaságát illeti, e tekintetben géppuskáink szinte tökéletesek voltak, annál nagyobb nehézséget okozott azonban a merev állványzat. Géppuska osztag parancsnokaink közül többen megsebesülve jöttek vissza a harcterről s valamenynyien ezzel a hátránnyal indokolták az esetleges veszteségeket. Hiszen gyakran úgy szólnak az ellenség szemeláttára kellett a géppuskát a tüzeléshez előkészíteni, vagy hogy ezt elkerüljék, a kezelő legénység kénytelen volt nagy távolságokra a vállán hordozni a súlyos alkatrészeket. Az ellensé-

hány másodperc alatt a géppuska állványra szerelhető, ugyancsak pár másodperc alatt könnyen le is vehető. A kerekekkel felszerelt géppuskával bármely tüzelési állás felvehető és tüzelés közben a puska az állványlábakon vagy a kerekeken állhat. A kerekeken nyugvó puska a lövés szabatoságát nem hátrálja. A teljesen — pajzsokkal — felszerelt géppuskát az ujonnan felszerelt kerekekkel egy ember igen könnyen mozgathatja, sőt ha a mellő állványlábakat előre toljuk, a felszerelt géppuska nagyobb távolságra is szállítható, miáltal egyes málfás állatok ideiglenesen nélkülözhetők lesznek.

A kerekek alkalmazása számtalan előnyt nyújt. Az ellenség fedett megközelítése, a meglepetésszerű, hirtelen előbukkanás, a tüzelő-állás gyakori változtatása, a rajvonalon gyors követése — mind megannyi előnyök, melyeket a géppuska eddig ugyancsak nélkülözött. Ugyanazt a géppuskát, melynek hordozása eddig három ember számára rendkívül súlyos terhet jelentett, most egy ember gyermekjáték módjára félkézzel tologathatja ide-oda a legnehezebb terepen, te-

ges gyalogsági, nem ritkán tüzérségi tüzrendszerint a géppuskára összpontosult s így jóformán lehetetlen volt előbujni a pajzs mögül és a géppuska tüzelési állását lehetőleg gyakran változtatni. Ilyen esetekben a mintegy 1 q súlyú felszerelt géppuskát két ember nem tudta vinni, legfeljebb csuszatni s eközben történt a legtöbb sérülés. Mivel pedig feltétlenül számolni kell azzal, hogy a géppuska kezelésében kiképzett legénység nem áll korlátlan számban rendelkezésre, fölöttébb kívánatos e hátrány kiküszöbölése.

Bán Gyula honvéd műszaki százados találmánya nyújtja a legmegfelelőbb megoldást. A feltaláló ugyanis kerekek alkalmazásával óhajtja kiküszöbölni a fent említett hátrányokat s a kísérletek máris tökéletesen beigazolták a találmány nélkülözhetetlenségét.

A géppuska-állvány a mellékelt fényképen feltüntetett mintájú kerekpárokból áll. Teljes súlya 9 kg., a kerekek átmérője 31.5 centiméter.

A kerekpár minden szédszedés nélkül né-

hát a legnagyobb könnyűséggel három más hással munkáját végzi el.

Megtörtént, hogy a sokszoros tulerő s ellenség gyilkos tüzelésének hatása alatt géppuska osztag is kénytelen volt visszavonulni, közben a kezelő legénység egy részeselet s csupán az állványt és a puskát tudták megmenteni, a pajzs ottmaradt.

Am egy golyó a puskát vivő katonát leterítette. A mögötte haladó, ki az állványt vitte, pillanatig sem habozott, eldobta állványt s csak hogy a legértékesebb alkatrész: a puska az ellenség kezébe ne kerüljön, ezt vitte magával. Minderre nem volt szükség a kerek géppuska alkalmazása mellett. Megmenekült volna a legénység s nem veszett volna el egyetlenegy alkatrész sem, a géppuskás osztag pedig legrövidebb idő alatt újból fedett állást foglalva, ismét a lövedékek ezreivel árasztotta volna el az ellenséget.

Ugy értestülünk, hogy az érdekes találmány máris felkeltette a katonai szakkör figyelmét. *Homonnai főhadnagy*

Kérdőkördések a hadbavonultakról.

Előfizetőink kívánságára hadbavonult családtagjaikról szívesen kérdezősködünk és összeköttetéseinknél fogva a legrövidebb idő alatt válaszolunk.

Az elmúlt héten illetékes helyről a következő felvilágosításokat kaptuk:

*
Farkas Gyula 8. honvédhuzár ezredbeli főhadnagyról örömmel közölhetjük, hogy a legjobb egészségnek örvend és soha egy percig sem volt beteg, sem gyengélkedő.

*
Fekete Sándor 1879 születésű, kiskunfélegyházi lakos, 30. népfelkelő gyalogezred 9. századbeli népfelkelő, október 5-én Avtovac mellett lefolyt ütközetben ismeretlen módon eltűnt. Még eddig nem lehetett megállapítani: vajjon megsebesülten hadifogságba esett-e vagy meghalt. Tovább kérdezősködünk.

*
Benkő Jenő 2. cs. és kir. gyalogezredbeli fegyvermesterről ezredének pötestéhez semmiféle hivatalos értesítés nem érkezett. Tovább kérdezősködünk.

*
Többi kérdezősködéseinkre még nem kaptunk választ.

Ujabbán a következőkről kértünk hirt illetékes helyeken:

Tompa Gábor e. é. ö. cs. és kir. 2. gyal. ezr.

Demjén Gábor e. é. ö. 2. sz. cs. és kir. lov. tüz. ezr.

Csapó Ferenc t. hdgy. 4. npf. gy. ezr.

Német Gyula 83. gy. ezr. 14. sz.

Román üldözés Bukovinában.

Bár a hivatalos Románia ma ép úgy, mint Károly király idejében, szigoruan tartja a jóakaratu semlegességet, mégis kénytelenek vagyunk leszegezni, hogy a román közvéleményt lelkiismeretlen orosz ügynökök rendületlenül bujtogatják Magyarország és Ausztria ellen. Aki az orosz önkényuralomnak megfizetett bérence, az nagyon is jól tudja mit cselekszik; de azok a román hazafiak, kik még magyar-osztrák gyűlöletükben is jóhiszeműen szeretik hazájukat, igen jól tennék, ha az oroszoktól kitisztított Bukovinában néhány napra tanulmányutat tennének. Hogyan szereti a cár az ő kedves román testvéreit, arról beszédes bizonyosság a bukovinai román falvak felgyújtott romhalmaza és az a sok román uriaszony, kiket a félvad kozák csorda megkínzott és megbecstelenített. Az azóta kivért orosz hódítók senkit se kíméltek. Még a román lelkeszi karral is éreztették a durva kozák uralmat. A hercegérseket szobafogságra vetették és éjjel-nappal szuronyos örrel őrizték. A hercegérseki palotában felállított vöröskeresztes kórházat is megcsufolták, mert tele rakták kizárólag nemi-betegekkel. Az orosz hadsereget nyomon követte, a ruszofil érzelmi ruténség azért, hogy a román fajtól elrabolt javakat megkaparinthassa az orosz hadvezetőség elnéző beleegyezésével.

A következő, többnyire románlakta helységek szenvedtek leginkább az orosz vándál betöréstől: Nowosielica (teljesen leégett, a nőket a kozákok megbecstelenítették), Mahala és Kotul Ostritza (néhány román parasztot felakasztottak, az összes nőket megbecstelenítették), Rosch, Csernovic elővárosa (minden román házat leromboltak és minden nőt megbecstelenítettek.) Preworokiet, Stanestiet és Oprischenyt kozák őrzérek végigrabolták. Tereschenyben felgyújtották az oroszok Stefanoviciné szüil. Manescul házat. Styrceben még a görögkeleti egyház alapítvány-majorságát is elégették. Karapcziu román falut teljesen kifosztották. Lovag Flondor Jánosnak — ki a Mavrocordatos családdal rokonságban van — majorságát szintén kirabolták. Majdanban a román iskolát pusztították el, valamint a román parasztek házeit. Pankán (Storozynectől nyugatra) földig rombolták egy román nemesnek remek kastélyát és gazdasági épületeit. Itt történt, hogy a tiszték azért mentek messzire sétálni, hogy katonáik annál háborítlanabban pusztíthassanak. Ropczében a román polgármestert kihallgatás nélkül halálra ítélték, szerencsére a legveszedelmesebb pillanatban egy elősiető őrzérek kimentette őt az oroszok karmaiból. Jordanistieben Grigorcea János ménesét semmisítették meg. Czudizban is a román házakban kezdtek meg a fosztogatást, további romboló munkájukat már a mi csapataink akadályozták meg.

Mindezek száraz, de éppen ezért hivatalosan megállapított tények. De a néma valóság szónoki hévvel dübörög a román közvélemény dobhártyáin. Így fest a begéert „orosz barátság és testvéri szeretet“. A román nemzet választhat a lét és nem lét között. Ha velünk tart: biztonságban marad épsége, függetlensége és tekintélye; ha ellenünk az orosz mellé áll: előbb-utóbb muszka rabszolgává süllyed; városait, falvait felégetik, asszonyait megbecstelenítik és se trónja, se állami szabadsága nem lehet biztos az orosz önkénynek protektorátusa alatt.

Bukovina felgyújtott román falvai rémes fényükkel bevilágítják a román politika utvesztőt, de egyszersmind rámutatnak az egyedüli biztos és egyenes utra, melyen Románia külpolitikájának haladnia kell!

A Kaukázus népei.

A török-orosz háboru első napjaiban már sikerült derék szövetségeseinknek átlépni a Kaukázus széles határvanalát. Millió és millió mohamedán várja a szabadítókat, hogy kimentsék őket az orosz „kultura“ halálosan ölelő kariaiból.

Miklós cár, mikor már lehetetlen volt a török háboru elől kitérnie, egy ropant nevétséges hangu proklamációban ismét (ki tudja, hányszor és hányadszor hiába?) hangsúlyozta, hogy az orosz politika a kereszténység ellenségeivel szemben (ilyenek volnánk mi is!) teljesíteni fogja kulturális kötelességét.

Most valószínűleg a kaukázusi népek is megkapják a díjmentes „testvér“ jelzőt s az utólagos jutalom — ígérését. De

mielőtt a cári proklamáció eljutott volna Georgia termékeny völgyeibe vagy Kaukázia felhőbeburkolt hegyei közé, már előbb minden oroszországi mohamedán faluban meglengette a szél a próféta kibontott zászlaiát, azt a magasztos, évszázadok óta pihent és megfiakult szentséget, melynek intésére minden igazhívőt megszállia a rég szunyvadó vallási fanatizmus raiongása; a nagy Oroszország délkeleti sarkából ui vihar zudul a névaparti télipalota sápadt lakóira és ráfagyaszt egy uiabb hazugságot a békecár remegő aikára, melyről eddig csak a gyűlölködés és a néptipró zsarnokság ígeit hallhattuk.

Ha a török felszabadítia a Kaukázust az orosz járom alól, ugy csak Oroszország „népszabadító politikáját“ követi. A különféle népelemekből összetakolt orosz birodalomnak is legtarkább etnográfiai képét mutatja Kaukázia. A lakosság egvrészét ugyan görögkeleti vallásra térítették a mindenható tifliszi, bakui és kutaiszi kormányzók, ám a lelkek mélyén ott szunyvadozik a mohamedánság iránti szimpátia s ezt a szimpátiát csak erősíti a mohamedán lakossággal való érintkezésük.

A Kaspi és Fekete-tenger hegyes vidékeit nálunk alig ismert nevű népek lakják, akik iórészit ma is csak névleg vannak orosz hódoltság alatt. A török törzsek (350.000 l.) és az irániakon kívül (450.000) nagyszámban élnek itt leszghiek, (400.000) szunnita csecsenek (300.000), abházok (500.000). A céltudatos telepítés utján idekerült oroszok a völgyeket lakiák és örökké ellenséges lábón állnak a többi völgylakókkal, akiket 70—80 esztendő előtt nagvobbrészit még megilletett a „nemzet“ név. Ilyenek a már régebben leigázott örmények (1.000.000), akiknek borzalmas helyzete a tavalyi örménykonferencián jutott a nyilvánosság elé; a georgiaiak, (1.000.000 l.), kiket 110 évvel ezelőtt tiport le a cári erőszak; a külön törzsszervezetben élő tatárok (1.200.000 l.) és a perzsák (150.000 l.). Az örmények teljesen szolidárisak törökországi testvéreikkel, akik, mióta a török kormány megvédi őket a kurdok zaklatásai ellen, mintaszerű hazafiak és ismeretes dolog, hogy uiabban is hűségü nyilatkozatot tettek a török birodalom mellett. A georgiai intelligens földmivelő nép, mely a XI. század óta fejleszti kulturáit és nyelvét. A XV. században Georgia még virágzó hatalmas birodalom, csak a belviszályok gyengítették meg annyira, hogy Oroszország 1801-ben rátette a kezét. A tatárokat, kik béke ideien is egész hadiáratokat viselnek az oroszokkal, török ügynökök lázítják zsarnokaik ellen. Az egész Kaukázus forrong és óhajtva várja a szabadító török sereget, melynek léptei alatt már visszhangzik a kaukázusi hegyvidék. A Kaukázus kereszténveit is Mohamed fogja másodszor megváltani . . .

A nemzeti kölcsön jegyzése nem hazafias áldozat, csak kötelesség.

Elesett hősök.

Angerer Félix főh 32Lgye
 Aschauer Tivadar hpd 4gye
 Bárdos Ernő hdgy 17 hgye
 Bargehr Károly hdgy 28gye
 Bauer Adolf hdgy 28Lgye
 Bauer Ferenc örn 3gye
 Bauer Frigyes szds 18Lgye
 Bauer János hdgy 97gye
 Bedenk János főh 97gye
 Belei Kornél hdgy 23tvadzlj
 Berényi Bernát (Armand) hdgy 17. m. kir. népfgye
 Bezek Rihárd hdgy 20tvadzlj
 Biber József hdgy 1gye
 Birnbacher Rihárd szds 27gye
 Bitevija Hasszán zls 1bhgye
 Böckmann Ernő lovag hdgy 15dre
 Bombera Rezső hpd 12gye
 Bratulic József hdgy 23 cs. és kir. népfgye
 Breitenfeld Adolf hpd 99gye
 Brosch Ernő szds 87gye
 Brünell Miksa hdgy 2. cs. és kir. népfgye
 Bucan János főh bh tvad zlj 2szd
 Budicky Lajos szds bh tvad zlj 1szd
 Cernizza Henrik főh 1gye
 Chitil Frigyes hdgy 1tvadzlj
 Chlaupke Lajos hdgy 2. cs. és kir. népfgye
 Chmelik János főh élelm. tiszt 28gye
 Ciprin Jarosláv szds 20Lgye
 hötzendorfi Conrad Herbert br. hdgy 15dre
 Crazzolaro József zls 1gye
 Czejka Károly főh 78gye
 Daniel Ferenc zls 45gye
 Dedek Ferenc hdgy 15. cs. és kir. népfgye
 Csillerni Demel Otto főh 91gye
 Dietscher Ferenc hdgy 2. cs. és kir. népfgye
 Dittrich József főh 31Lgye
 Dostal József főh 26Lgye
 Edelbacher György hdgy 18tvadzlj
 Egger Zsigmond hdgy 67gye
 Eglauer Károly hdgy 47gye
 Eichlehner Nándor hdgy 2. cs. és kir. népfgye
 Farnasi Antal zls 37gye
 Fazekas Ernő zls 63gye
 Fechter Artur szds 18Lgye
 Filip Jakab hpd 21gye
 Findeis Rihárd dr. főh 23. cs. és kir. népfgye
 Flesch hdgy bo. a 104. m. kir. népf dandár
 Floch János hdgy 29gye
 Fressl Nándor szds 2Lgye
 Fried Dávid hdgy 51gye
 Friedrich Rezső főh 15. cs. és kir. népfgye
 Frumert Bohumil főh 8Lgye
 Fuchs Rezső zls 47gye
 Fürth Károly zls 24táe
 Gall Rezső szds 61gye
 Garay István főh 5gye
 Gazolli Rudolf hdgy 67gye
 Gebhardt Vilmos zls 18tvadzlj
 Gmeiner Károly szds 4gye
 Golda József hpd 22tvadzlj
 Gradl Ottó főh 45gye
 Gregoric Egon zls 70gye
 Gruber Nándor főh 18Lgye
 Grün János zls 27men ezr
 Grünwald Károly hdgy 18tvadzlj
 Hafner Gottfried főh 67gye
 Haidl Rezső hdgy 1gye
 Hajdu Miklós hpd 61gye
 Hajduk Albert hdgy 67gye
 Hantsch Gusztáv főh 36gye
 Haut Antal főh 46gye

Heger Alfonz hpd 13gye
 Heinrich Róbert hpd 47gye
 Hentschel Ferenc zls 1gye
 Hlaváček József hdgy 20Lgye
 Hlouzek József hdgy 97gye
 Hochleitner Károly örn 1gye
 Holter Nándor hpd
 Holzer Jenő dr. hdgy távirda ezr
 Horany Ferenc hpd 31tvadzlj
 Hrabe József hdgy 11gye
 Hrenn Jakab szds 97gye
 Hruschka Zdenkő szds 1bhgye
 Hruza Vilmos hpd 28gye
 Hub József hdgy 10Lgye
 Jascha József hdgy 18tvadzlj
 Keim Lajos szds 29gye
 Kellner Jenő (Jakab) hdgy 17. m. kir. népfgye
 Kittenberger József zls 1tvadzlj
 Klauber Ernő hdgy 46Ltáo
 Knauer Walter hdgy 27gye
 Kohout József hdgy 23. cs. és kir. népfgye
 Korányi Róbert hdgy 2gye
 Kosina Wratislav zls 10Lgye
 Kowalski Pál hdgy 57gye
 Kratochvíl János zls 8Lgye
 Kubát Rezső hdgy 23Lgye
 Kuralt Károly hpd 27gye
 Kwapil Nándor főh 1gye
 Látrányi Jenő hdgy bo. a 104. m. kir. népf dand
 Laumann Ottó zls 97gye (eltünt)
 Lazik Miklós hpd 78gye
 Ledwina József hdgy 45gye
 Leitersdorfer Miksa zls 38gye
 Literáty Loránt szds 1hgye
 Linke Gusztáv hpd 10Lgye
 Lukas Ernő hdgy 11gye
 Luska Ferenc hdgy 31Lgye
 Marecek Antal hdgy 36gye
 Mayer Lipót dr. hdgy 37gye
 Mayer Richárd ezr 47gye
 Mazánek János hdgy 78gye
 Merz Róbert hdgy 28gye
 Metzger Oszkár hdgy 1gye
 Michel Ede szds 70gye 1gpog
 Mihajlovits István zls 46gye
 Milovcic József hpd 47gye
 Morell Lajos hdgy 2gye
 Mrowiec Gusztáv hdgy 31. cs. és kir. népfgye
 palmenbergi Mulig Pollione lovag főh 18gye
 Müller Oszkár hdgy 59gye
 Nagy Gábor főh 29hgye
 Nauheimer Erich örn 4gye
 Neumann Reinhold hdgy 43gye
 Nohel Richárd dr. hdgy 23. cs. és kir. népfgye
 Novák Kálmán szds 3hatvad szd
 Nussbaum Frigyes hdgy 31Lgye
 Opra Vilmos hdgy 2gye
 Oschkrkany Károly főh 32Lgye
 Pacola Ernő hdgy 99gye
 Paichel József szds 57gye
 Palik Miksa örn 7gye
 Parma Győző zls 97gye
 Parsch Győző hdgy 18tvadzlj
 Pedratscher Ferenc hpd 1gye
 Perntaler Giovanni zls 1gye
 Peukert Ferenc szds 18gye
 freudenbergi Philippovic Győző szds 96gye
 Pick Rezső hdgy 10Lgye
 Pillinger Antal hdgy 1gye
 Piskaty János főh 37Lgye

Plitzka Tivadar szds 2tvadzlj
 Podbój István hdgy 67gye
 Pohanka Tivadar főh 1gye
 Polin Ignác zls 1gye
 Profeld Rezső szds 97gye
 Punek Milán főh 70gye
 Radu Livius hdgy 23tvadzlj
 Rathbauer Miksa főh 70gye
 Reichlinger Sándor hpd 2gye
 Reuschel Arnulf főh 2. cs. és kir. népfgye
 Ritz Miksa hdgy 47gye
 Rokyta Győző szds 100gye
 Rosenbaum Oszkár hdgy 1gye
 Rothschild Frigyes hdgy 18gye
 Rotter Miksa hdgy 27gye
 Rumpret József hpd jl 53gye
 Rychtera József zls 97gye
 Sági Dezső hdgy 60gye
 Saulich Frigyes hdgy 1gye
 Schachtner Roland hdgy 18tvadzlj
 Schaller Antal szds 10Lgye
 Schirardo Antal hdgy 46gye
 tarrawehri Schirnböck Frigyes szds 3gye
 Schittler Alfréd hpd4gye
 Schorr Lipe hpd 18Lgye
 Schrittwieser Oszkár hdgy 47gye
 Schulleri Frigyes főh 23tvadzlj
 Schulz Rezső szds 1gye
 Schwarz Emil hpd 70gye
 Sebek Ferenc zls 28gye
 Seidl János alezr 24Lgye
 Sesin Ede főh 78gye
 Smolik Vince hdgy 52gye
 Spacek-Streer Ignác örn 24táe
 Spitz Károly (?) hdgy 70gye
 Spitz Mór hdgy 97gye
 Springer Ede hdgy 13gye
 Stamm Richárd főh 28gye
 Steininger Ferenc hpd 47gye
 Strache Károly hdgy 97gye
 Szakatsits Ferenc hpd örm 47gye
 Szarvady Lajos zls 46gye
 Szegedi Géza zls 63gye
 Széphegyi Pál hdgy 19hgye
 Szigethy Kálmán szds 67gye
 Tartaglia Olivér hdgy 97gye
 Ternovitz Ede zls 70gye
 Tiszofszky Tivadar zls 2gye
 Török Kálmán hdgy 70gye
 Tóth István hdgy 29gye
 Trafojer Péter zls 1gye
 Tragge Rezső hdgy 27men ezr
 Trauttmannsdorf Adolf gróf szds 15dre
 Tunner Miksa hdgy 27gye
 Ullmann Henrik szds 8Lgye
 Ullrich Róbert dr. hdgy 18gye
 Valentin Gusztáv szds 27gye
 Váradi Jenő hdgy 37gye
 Veith János szds 97gye
 Velicogna Nándor hdgy 31tvadzlj
 drossbergi Verdross Pál hdgy 3gye
 Vesely János főh 11gye
 Vogt Ede hdgy 1gye
 Wache Ferenc főh 34gye
 Wartha Gyula főh 67gye
 Weisz Humbert hdgy 37Lgye
 Wien Osváld hdgy 8Lgye
 Willinger Nándor szds 99gye
 Winkler Adolf zls 28gye
 Winkler Ottó szds 60gye
 Zacek Rezső hdgy 31Lgye
 Zalán Jenő főh 38gye
 Zanlucchi József hdgy 1gye
 Zlobitzky Antal hdgy 1gye

A nagyszláv propaganda forgalmi politikája.

Abban a manifesztumban, amelyet a cár az Oroszország és Törökország közt beállott hadiállapot alkalmából kibocsátott, a többi közt az foglaltatik, hogy a cár ama megingathatatlan bizalomnak ad kifejezést, hogy Törökország meg gondolatlan beavatkozásával csak siettetni fogja és elő fogja segíteni az ősei által ráhagyott probléma megoldását; a Fekete-tenger partiához való eljutást.

Minthogy ez az előre bejelentett „haditerve” közelről érdekel bennünket, állapítsuk meg Oroszország eddigi ténykedéséből kiindulva ezen nagyszabásu tervnek közelebbi részleteit.

Ismeretes dolog, hogy Oroszország minden alkalommal hangoztatja, hogy ő a szlávság legfőbb oltalmazója és egyedüli megváltója; ezen nagyhangzásu szólam mögött azonban — amint ezt a szláv Balkánállamok már tapasztalták — önző érdek lappang.

Az az agresszív politika, melynél Szerbia csak előőrse a ravasz orosz taktikának, eddig egyelőre gazdasági és forgalompolitikájában nyilvánul, amelyvel később Oroszország a nagyszláv egyesülés eszméjének testét akar öltetni. Ez a nagyszláv egyesülés ama vasgyűrű, amelyvel Oroszország iparunkat, kereskedelmünket a Balkántól teljesen elakaria zárni. Eme gonosz tervének megvalósítására Szerbia volt kiszemelve, Oroszország támogatása mellett már küszöbön volt a Keleti vasutasság Szerbia területét átszelő vonalának államosítása; ezt nyomban követte volna a Duna-adriai vasút kiépítése Szerbia által; Magyarországot körülvevő eme vasgyűrű egyik láncszemét pedig képezte volna a tervbevett Dunahíd, amely az 1912. évben létesült szerb-román szövetségnek legértékesebb záloga lett volna.

Nem ok nélkül jaidult fel hazánk létérdekét veszélyeztető eme terv ellen a szegedi és temesvári kereskedelmi kamara amidőn annak idején ellensúlyozására egy új orsovai és egy bolgár-román dunahíd mielőbbi kiépítését iavaslatba hozta.

Ezzel azonban Oroszország nem érte volna be. A Romániában megjelenő „Journal des Balcans” című lapban „a Duna torkolatokról” megjelent cikk elárulja Oroszország továbbmenő tervét. Észérint Oroszország mitsem törődve Románia gazdasági érdekeivel, az aldunai forgalmat a Szulina-ágról az oroszterületen fekvő Kilia-ágra akarta terelni, amelynek Ismaelig terjedő tengerhajózási uttá való átalakítását tervezte. Ez az út 100 km. hosszú 15—16 méter széles és 7—8 méter mély volna és mivel az Oroszország által tervezett nagyszabásu munkálatok révén ennek a Kilia-ágnak vízbősége sokkal nagyobb lett volna mint a Sulina ágé, amelynek vízbősége jelentékeny mérvben folyton apadna, könnyen belátható, hogy a terv-

bevett orosz Kilia-ág forgalma micsoda veszélyt rejtene Braila és Galatz forgalmára és mennyire suitaná egyuttal a mi aldunai forgalmi érdekeinket.

Oroszország tehát egy erős dunai kereskedelmi flotta szervezésével a Dunát iparkodik felhasználni a Balkán gazdasági meghódítására.

Ennél is súlyosabb természetű az a nagyszabásu terv, amelynek megvalósításával az orosz közlekedési politika közvetlenül a háboru kitörése előtt a legkomolyabban foglalkozott.

Az orosz kereskedelmi kamara ugvanis egy nagy szláv gazdasági szövetség megalakítását határozta el, a melynek vezetőszerpét természetesen Oroszország tölti be és pedig azzal a céllal, hogy az összes balkáni szláv államokat gazdasági érdekszálakkal szorosabbra fűzze magához. Ez a gazdasági szövetség a Balti és Feketetengert összekötő hajóút nagyszabásu tervével foglalkozik, miáltal Oroszország régi vágya, hogy a Földközi-tengerre akadálytalanul kijusson, teljesülne.

Ebben egyelőre a Dardanellák elzárása akadályozza, de el lehetünk készülvé arra, hogy ezt a hatalmas természeti akadályt Oroszország előbb-utóbb iparkodik elhárítani. Ezt a tisztán kereskedelmi célokat szolgáló hajóút csatorna tervét Dutosse belga mérnök már rég kidolgozta; azt az orosz kormány elfogadta és annak kivitelére 160 millió rubelt irányzott elő.

Ezt a tervet Rigánál, a Balti-tengerbe ömlő Drina és Chersonnál a Fekete-tengerbe torkoló Dnjeper folyók összekötésével és hajózhatóvá tételével akaria Oroszország megvalósítani, ami Törökország gazdasági létérdekének megsemmisítésével egyértelmű volna.

Ama probléma, amelynek megoldására a cár manifesztumában hivatkozik: Nagy Péternek sokszor emlegetett végrendelete, amelynek megvalósítására az oroszok szívósan és következetesen törekcsenek. A nagy szláv egyesülés eszméje ezzel egyelőre csak gazdasági és forgalompolitikai téren öltene testet, de maga után vonná nagyobb horderejű politikai következmények sorozatát.

A nagy szláv egyesülés politikai utópiája ellen harsol a közép-európai két nagyhatalomnak törhetetlen testvéri szövetsége.

Welwart Benő.

Szerkesztői és kiadóhivatali üzenetek.

Kérjük munkatársainkat, hogy a kéziratot a papirosnak csak egyik oldalára írják.

W. B. Csakis eredeti, még sehol nyomtatásban meg nem jelent és lehetőleg aktuális cikkeket közöl a Külügy-Hadügy. Ez az oka annak, hogy egyébként értékes „Panama-csatorna” című cikke most nem jelenhet meg. A kézirat b. rendelkezésére áll. — Dr. F. G., D. B., Dr. M. L. Kérdéseikre múlt számunkban válaszoltunk „Katonai Tanácsadó” rovatunkban. — DFGE. Boér Zoltán tartalékos zászlós után tovább ku-

tatunk. Tessék ezentul is „Kérdézősködések a hadbavonultakról” című rovatunkat figyelemmel kísérni. — *Többeknek*: a hadbavonultakról csak előfizetőinknek adhatunk felvilágosítást; szükséges azonban, hogy pontosan közöljék velünk az illető hadrendi beosztását. — K. M., *Felsőör*: a „Többeknek” izenet Önnek is szól. — N. Anna: Ha még ezrede se ismeretes, úgy — sajnálatunkra — lehetetlen utána kérdézősködnünk. — S. D., *Osztiván*: magán levélben válaszolunk. — R. P., *joghallgató*: 1. egyelőre semmit se tudunk róla; 2. ha meglesz és az akar lenni, úgy okvetlen lóval kell bevonulnia.

Felelős szerkesztő:

Dr. SIMON ELEMÉR országgy. képviselő.

A lapot a „Külügy-Hadügy” lapvállalat r-t. adja ki.

Merkantil-nyomda (Havas és Lehner) VIII., Német-utca 27.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS.

A Külügy-Hadügy hetiszemle, magas színvonalu, friss és érdekes katonai hetilap, mint ilyen a magyar sajtóban egyetlen. Összefoglalja a hét folyamán történt hadieseményeket, azokat vázlatokkal illusztrálva, szakszerűen magyarázza, hamis híreket cáfol, anélkül, hogy az igazságot leplezné, tájékoztat és felvilágosít; részletesen foglalkozik a háborut kíséző minden jelenséggel, a külföld hangulatával, a társadalom munkájával; előfizetőinek katonai tanácsokat ad, hadbavonult hozzátartozóiról híreket szerez és ad.

Előfizetési ára: félévre . . . . . 8 korona,
Egész évre . . . . . 15 korona.

Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal.

Gyászbaorulva, fájdalomtól megtört szívvel tudatják a szülők és testvérek a rokonokkal és jóbarátokkal, hogy az áldott jó fiu, forrón szeretett testvér

STODOLNI FERENC

a cs. és kir. 65. gy. e. főhadnagya

életének 26. évében a Hopkicnál (Oroszország) vívott ütközetben f. é. augusztus 27-én d. u. elesett s ugyanott lett szeptember hó 4 én eltemetve.

Lesújtott ránk a kegyetlen végzet, elrabolta tőlünk élte virágában Öt, kit mindnyájan oly végtelenül szerettünk, szédulta kegyetlen hévvel otthonunkat.

Fertőszentmiklós, 1914. november hó
Nyugodjék békében, drága emléke elkísér mindsirunkig.

Stodolni József és Stodolni Józsefné szül. Haubner Rozália mint szülők.

Dr. Stodolni Gyula, Radics Józsefné szül. Stodolni Mária, Horváth Kálmánné szül. Stodolni Ilona, Stodolni Jolán, Dr. Stodolni Dezső, Stodolni János, Stodolni Janka, ifj. Stodolni József, mint testvérek.

Radics József, Dr. Stodolni Józsefné szül. Ekker Viktória, Horváth Kálmán, Dr. Stodolni Dezsőné sz. Kubinyi Lenke mint sógorok, illetve sógornők.

Poloskairtást

jótállással. Padló beesztést, acélforgácsolást, festést, mázolást, tapétozást olcsón vállal

Fuchs Budapest, Szondy-u. 37.

Telefon 102-36.

Tiszteknek 10 százalék engedmény.

Telefonszám: József 36-46.

Szenes László

festék, kence, máz, kefe és háztartási árúk gyári raktára

Budapest, VIII. kerület

József-körút 72. szám.

Misoga Sándor

cs. és kir. udvari szállító

katonai szabó

Budapest IV.,

Váci-utca 36. Klotild-palota.

.. Telefonszám: 916. ..

Elsőrendű
látható írásu

Ujlaki-írógépek

a legmodernebbek. Katonai és polgári hatóságok közkedvelt írógéptypusa. **Dijmentes bemutatás országszerte.** Arjegyzék ingyen. **Részletfizetésre is.** Tel. 122-60.

UJLAKI-ÍRÓGÉPTELEP Budapest Erzsébet-körút 28
1897. óta az írógépszakmában.

BRACHFELD F.

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ

BUDAPEST, DOROTTYA-U. 1.

A GIZELLA-TÉR SARKÁN.

Katonai alsó-ruházatok gyapjúból és selyemből. Hálózások, szőrme-mellények és keztvíük stb.

HUNGÁRIA BANK R.-T.

BUDAPEST, IV. KER., KORONAHERCEG-UTCA 18.

Igazgatóság: Gróf Sztáray Sándor elnök, gróf Cagninacci Hyacinthe alelnök, báró Gerliczy Ferenc alelnök, gróf Zichy Géza Lipót alelnök, gróf Apponyi Gyula, Beniczky Ödön, gróf Cagninacci Pál, gróf Erdődy Sándor, báró Wulf de Flotow, báró Hatvany Károly, dr. Lippmann Frigyes, Mannberger Nothomb Albert, dr. Pekár Imre, gróf Choiseul-Praslin Gabriel, báró Prónay Szilveszter Gábor, Schleifer Bretislaw, gróf Seher-Thoss Béla. *Ugyvezező igazgatók:* dr. Aczél János, Walder Béla. *Cégvezetők:* Horvátovics Ferenc, Lakatos Oszkár.

Bankosztály. Gabonaosztály. Műszaki osztály.

♦♦ **Mezőgazdasági osztály. Vasuti osztály.** ♦♦

Fogak és fogsorok

aranykoronák, aranyhidak, teljesen szájpaddás nélkül, melveket nem kell és nem lehet a szájból kivenni, rágásr. beszédre azonnal használhatók. 24 órán belül elkészülnek. Vidékiek megvárhatják. Teelis 10 évi írásbeli iótállás. Igen mérsékelt árak. **Foghuzás, gyökérhuzás, fogtömések (plombák), beteg fogak gyógyítása stb.** Tömések aranyból, platinából, porcellánból stb.

Barna I. fogorvosi és technikai rendelő-intézet Budapest, Erzsébet-körút 54. fsz.

A Külügy-Hadügy

eddig megjelent negyvenhét számát

4 korona

előzetes beküldése ellenében bérmentve küldi meg

a kiadóhivatal.